

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vrod in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravištvu v dijaškem sosenišču (Knabenseminar). — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezne liste prodaja knjižigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se tatisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Mrak v avstrijsko-ogerskih delegacijah.

Kdor je mislil iz obravnave avstrijsko-ogerskih poslancev na Dunaji kaj zdatnega poizvedeti o nevarnosti, uzrokih in mogočih nasledkih vstaje v Bosni in Hercegovini, ta se je gotovo prevaril v svojih nadejih. Govorili so ministri in poslanci veliko, a malo povedali. Najvažnejše je še sledeče:

Prvič so vsi ministri zahtevali, pa tudi vsi poslanci jednoglasno dovolili 8 milijonov goldinarjev za vojaške potrebe, da se vstaja hitreje ko mogoče zatre. To je pomenljivo, kajti med nemško-liberalnimi poslanci so takšni, ki bi Bosno in Hercegovino rajši denes, kakor jutri, turškemu sultanu vrnoli. Da so toraj glasovali za vojaške stroške brez ugovora, to kaže, da je reč imenitna, vstaja pomenljiva in mogoče tudi jako nevarna.

Drugič vidimo vkljub precej trdnemu mraku nekoliko uzrokov navedenih, zakaj so Bosnjaki in Hercegovci nezadovoljni. Enemu izmed njih pritrjevali so vsi poslanci. In ta uzrok je: nerešene gruntne razmere. Mohamedanski begi in turške mošjeje posedajo največ in najlepših gruntov; kristijani pa jim rabotajo, desetino plačujejo, ter so uboga „raja“, kakor poprej pod turškim jarmom. Nastopile so še nove dače: užitnine, koleki in vojaška postava. Vse to vkup je kristijane storilo nezadovoljne. Vsled tega smo prišli v zadrege in v sovraštvu pri vsem prebivalstvu; mohamedanov nismo pridobili, kristijane pa razdražili. Poljski, slovenski in hrvatski poslanci rekli so, in navajali kot drugi uzrok: preziranjje Slovanov in podporo, katera se daje magjarske, nemške in italijanske politiki v Bosni, Hercegovini in Dalmaciji. Magjarski minister Szlavj je temu sicer ngovarjal, pa prepričal je težko koga!

Tretjič še nam iz mraka nasproti brlijo mogoči nasledki ove vstaje, če se tudi srečno zatre. Slovanski poslanci so menili, naj se Bosna in Hercegovina na krščanski in slovanski podlagi lepo uredi in s cesarstvom avstrijskim združi in spoji. Nemški poslanci pa so svetovali, naj osta-

nete deželi za se, naj ne dobijo nji Turki več nazaj, pa tudi Srbi ne smejo vzeti Bosne in Črnogorci Hercegovine ne. Velikoveč ima se iz obeh dežel osnovati kakšna kuježevina, na katero bi Avstrija (menda samo nemško-magjarski liberalci) uplivala in jo strahovala, kakor Rusi Bolgarijo. Tako je svetoval nemški liberalce, prav za prav češki odpadnik in renegat Rus. Vkljub debelemu mraku je nemško-liberalna mržnja do Slovanov tukaj dovoljno razvidna. Še večjo mržnjo, spojeno z močnim strahom pred Slovani kazali so pa magjarski poslanci. Ti namigavajo, „naj Avstrija ne zatre samo vstaje, ampak naj zasede tudi Črnogoro, Srbijo, Novi-Bazar in sploh vse do Soluna! Drugače nas prehiti strašni severni stric Rus in Magjari se potopimo v slovanskem morji. Naše magjarske nadvlade nad Slovani je konec!“ Tako tarnjajo Magjari.

Kaj rečemo Slovenci? Najprvije želimo, da se mogoče malo krvi prelije in stroškov naredi, ter vstaši pomirijo; Bosna in Hercegovina ima Avstrije moč in slavo pomnožiti, ukrepiti. Deželi smo krvavo pridobili, nji toraj tudi po nasvetu nemških liberalcev nikomur ne smemo pokloniti. Liberalni Nemci le zato Jugoslovane od Avstrije pabajo, ker bi potem še menje mogli nas Slovence ponemčiti. Magjarske politike, katera grabi tujan doli do Soluna, se pa Slovenci nikakor ne bojimo. Še povoljna nam je, kajti potem bo nas Slovanov v Avstriji še večje število. Pod avstrijskim žezlom združeni Čehi, Poljaki, Rusini, Slovaki, Slovenci, Hrvati, Srbi, Črnogorci, Bolgari storimo zadosti široko in globoko morje — za magjarske in druge Slovanožreče!

Ali pride po sedanjem mraku mirna svitla noč, ali gosta tema, razsvitljena po strašnem ognji svetovne vojske, kdo vé? Toda Slovani se nadejamo vsakako boljših dni!

Nasvetovane premembe pri šolskej postavi.

Sedaj je vlada sama gosposkej zbornici predložila črtež sprememb za šolsko postavo od l. 1869.